

KÜLSŐSÉGEK és BELSŐ TISZTASÁG

Vázlat 2018. 01. 28. Mandabokor

Márk 7. 5-16.

Megkérdezték tehát tőle a farizeusok és az írástudók: Miért nem élnek a te tanítványaid a vének hagyománya szerint, és miért étkeznek tisztátalan kézzel? Ő pedig ezt válaszolta nekik: Találóa próféta Ézsaiás rólátok, ti képmutatók, amint meg van írva: „Ez a nép csak ajkával tisztel engem, de szíve távol van tőlem. [Ézs 29,13](#) Hiába tisztelnek engem, ha olyan tanításokat tanítanak, amelyek emberek parancsolatai. Az Isten parancsolatát elhagyva az emberek hagyományához ragaszkodtok. Ezt is mondta nekik: Szépen félreteszitek az Isten parancsolatát azért, hogy helyébe állíthassátok a magatok hagyományait. Mert Mózes ezt mondta: „Tiszteld apádat és anyádat”, és aki gyalázza apját vagy anyját, halállal bűnhődjék.” [2Móz 20,12](#) ; [21,17](#) Ti pedig azt mondjátok: Ha ezt mondja valaki apjának vagy anyjának: korbán, vagyis áldozati ajándék az, téged megsegíthetnék, akkor már nem engeditek, hogy bármit tegyen is apjáért vagy anyjáért; és így érvénytelenné teszitek az Isten ígését hagyományokkal, amelyet továbbadtatok, de sok más ehhez hasonlót is tesztek. Ismét odahívta a sokaságot, és így szólt hozzájuk: Hallgassatok rám mindnyájan, és értsétek meg! Nincs semmi, ami kívülről jutva az emberbe tisztátalanná tehetné őt; hanem ami kijön az emberből, az teszi tisztátalanná. [ApCsel 10,14](#) Ha valakinek van füle a hallásra, hallja!

Kedves Testvérek, drága Gyülekezet!

Hagyomány. ... „*Miért nem élnek a te tanítványaid a vének hagyománya szerint?*”

A kézmosás hagyomány? Hiszen mi is kezet mosunk étkezés előtt. Pici kortól tanítjuk már a gyermekeinknek, már a 3 éves – sőt már a 1,5 éves – unokám úgy ül le enni, hogy előtte megmossák a kezüket. Tanítják őket a szüleik. Szerintem sosem gondolunk úgy erre a tevékenységre, mint hagyományra, inkább, mint higiéniai dologra, egészségügyi szempontok miatt tesszük ezt, nem pedig hagyománytiszteletből. Ugye? Márk evangélista azonban elmagyarázza a (feltehetően nem zsidó) olvasóinak, hogy a farizeusok és általában a zsidók nem ettek addig, amíg meg nem mosták a kezüket. Rituális mosakodásról volt szó, amelynek szerepe az lehetett, hogy fenntartsák az Isten előtti szentség, tisztaság tudatát. A „vének hagyományai” az Isten által kijelentett törvényre épülő, azt „körülvevő” magyarázatokat, szokásokat foglalja össze, amelyek közül egy a kézmosás. Egy kicsit lehet, hogy megéri bővebben foglalkozni a zsidó hagyományokkal, sok érdekes dolgot tudhatunk meg. Rengeteg hagyományuk van, rengeteg olyan szokás, ami végül is Isten – Mózes által – nekik adott törvényen alapszik. Kigyűjtöttem – csak néhányat:

✓ pl.: mi az a szabbat? A zsidók szemében az otthon különleges szerepet tölt be. Ez az a

hely, ahol a szent nap, a szombat – vagy, ahogy ők nevezik: a szabbat - elkezdődik. Ez a hetente megtartott pihenőnap péntek este, nem sokkal naplemente előtt kezdődik, és a következő naplementéig tart - a zsidók számára a naplemente jelenti a nap kezdetét. A hagyomány a szombatot a Biblia első könyvében leírt teremtetéstörténethez köti. Eszerint Isten megpihent a hetedik napon - ezért a szombat a pihenés, az imádság és a tanulás napja. A szabbat kezdetekor a ház asszonya meggyújt legalább két gyertyát, és elmond egy imádságot. Ezután - még az étkezés megkezdése előtt - a családfő elvégzi a kidust, azaz boráldást. Kezébe vesz egy borral – a bor számukra az öröm szimbóluma - telt serleget, és megáldja. Mindenki iszik a serlegből. A családfő ezután megáldja az adott napot, a feleségét és a gyermekeit. Az étkezés a két barhesz, azaz mákkal vagy szezámaggal megszórt fonott kalács - megáldásával kezdődik. Mivel a szombat a pihenés napja, ilyenkor semmiféle munkát nem szabad végezni, minden ételt előre elkészítenek. A Tóra előírásait szigorúan követő zsidók közül néhányan még telefont és autót sem használnak szombaton. Mások legfeljebb a zsinagógába mennek autóval.

- ✓ Az otthon egyúttal az a hely is, ahol a családanya különösen fontos szerepet játszik. Egy zsidó házban a feleséget és anyát héberül akeret habayit-nak hívják. Ez szó szerint azt jelenti, “az otthon lelke”. Ő az ugyanis, aki meghatározza az otthon jellegét és atmoszféráját. Egy igazi zsidó otthonban minden egyes nap érezni Isten jelenlétét, nem csak imádkozás és Tóra tanulás alatt, hanem az olyan hétköznapi tevékenységek alatt is, mint az evés vagy az ivás.

Egy zsidó otthonban az étkezés nem csak arról szól, hogy jóllakjunk, hanem egy Istennek szentelt cselekedetté válik, amit a kézmosás előz meg, majd az ételre az áldás, s az étkezést hálaadás követi, s természetesen minden étel és ital szigorúan csak *kóser* lehet.

- ✓ mi az a kóser? Mózes ötödik könyvének 14. fejezete értelmében a zsidók nem ehetnek húst és tejterméket - például sajtot - ugyanazon étkezés alatt, sőt, nem is tarthatják egy helyen, és külön edényeket használnak az elkészítésükre. A kóser szó jelentése megfelelő, és azokra az ételekre utal, amelyeket meg szabad enni. Minden gyümölcs és zöldség kóser, de húsból és halból csak bizonyos fajták. A disznó például tiltott, akárcsak a kagyló. A bárány, a marha, a lazac, a pisztráng és a tőkehal kósernek számít. Mózes II. könyve 11-ik fejezete nagyon részletesen leírja, hogy mit ehetnek,

ill. mit nem, mi számít tisztának és mi számít tisztátalannak.

- ✓ kovásztalan kenyér, petrezselyem; van egy ünnepük, amit úgy hívnak Peszah A zsidók minden évben megülik Peszah ünnepét, a zsidó húsvétot. Ünnepi étkezésük egy kérdéssel kezdődik: *miért más ez az éjszaka, mint a többi?*

A válasz: mert az Egyiptomból való szabadulás emlékét őrzi, egy olyan eseményét, mely a hagyomány szerint több mint háromezer évvel ezelőtt történt.

A zsidók szabadulásukat különleges vacsorával, a széderrel ünneplik meg - a szó jelentése rend. Az ételt otthon fogyasztják el, az asztalra a legjobb terítőt és a legszebb étkezészetet helyezik. Mindenki, még a gyerekek elé is borospohár kerül. A vacsora előtt a családfő imát mond, majd mindenkinek petrezselymet nyújt át, melyet előzőleg sós vízbe mártott. Ezután kettétör egy darab kovásztalan kenyeret - macát vagy maceszt -, és egyik felét szétosztja. Ezután a legfiatalabb gyermeknek fel kell tennie a kérdést: miért más ez az éjszaka, mint többi? A családfő ekkor elmeséli az Egyiptomból való szabadulás történetét.

- ✓ s ha már az ünnepeiknél tartunk, tudjuk-e mi az a Hanuka? Hanukakor a zsidók két csodát is ünnepelnek:

a) Az időszámításunk előtti II. században, Jeruzsálemben a Makkabeusok győzelmet arattak azzal a görög hadsereggel szemben, akik mind létszámban, mind fegyverek tekintetében számottevően túlerőben voltak. A Makkabeusok felkelése csupán válasz volt arra, hogy a görögök erőszakkal próbálták a zsidókra kényszeríteni az istentelen hellén életformát.

b) A hétágú gyertyatartó gyertyáinak meggyújtása fontos szerepet játszott a mindennapi Istentisztelet során a Szentélyben. Amikor a Makkabeusok felszabadították a Szentélyt és kiűzték az összes görög betolakodót, akkor csak egy nagyon kis mennyiségű szent olajat találtak a menóra meggyújtásához. A probléma az volt, hogy az olaj egy napra volt csak elegendő, viszont az előírásoknak megfelelő szent olaj előállításához 8 napot igényelt. S a csoda az volt, hogy ez az egy napra elegendő olaj 8 napig égett.

A Hanuka szó azt jelenti, hogy felszentelés vagy bemutatás. A görögök felett aratott győzelmet követően a Makkabeusok újraszentelték a Szentélyt és az oltárt, amit megszenteltséglenítettek a pogány betolakodók.

Érdekessége még, hogy az időpont évről-évre eltérő, ahogy nekünk, keresztyéneknek a Húsvét, (ugye tudjuk, hogy mikor van Húsvét – azaz a feltámadás – ünnepe? Minden évben a tavaszi nap-éj egyenlőséget követő első holdtölte utáni első vasárnap), a Hanuka is a hold ciklushoz van igazítva, egy biztos, hogy november 28. és december 26. között kezdődik, és 8 napig tart.

Az itt felsoroltakon kívül még nagyon sok hagyományt ápol a zsidó nép, ha valakit jobban érdekel, figyelmébe ajánlom **David Self Vallások világa** című könyvét.

Van egy híres musical (még a hetvenes években, Amerikában készült), a *Hegedűs a háztetőn*. Az idősebb korosztály talán jobban ismeri; különösen is híres betétdalát, amit Bessenyei Ferenc előadásában ismerünk, *Ha én gazdag lennék...*

A történet az 1920-as években egy orosz zsidók lakta Ukrajnai falucskában *Anatevkában* játszódik. Főszereplője Tevje, a szegény tejesember és felesége, Golde akik egy tradicionális világot képviselnek, amelyben a férfi, az apa szava a döntő, s az értékrendet e hagyományos családeszmény, a zsidó közösség és vallás előírásai határozzák meg. Öt lányuk van, akik már egy modern világ gondolkodásában élnek, és szakítani akarnak a hagyományokkal.

Tevje – az apa – a hagyományról szóló ismert jelenet bevezetésében így beszél:

„Hagyomány által maradhatunk fenn. Itt nálunk, Anatevkában, (az ukrajnai falucska) mindennek hagyománya van. Megvan a hagyománya az alvásnak, az evésnek, a munkának, az öltözködésnek. Például mindig befedjük a fejünket. És mindig van egy kis imasálunk, ami Isten iránti odaadásunk jelképe. Kérdezhetik, hogy hogyan kezdődött. Megmondom: nem tudom! De van hagyományunk. És mert van hagyományunk, mindenki tudja, hogy ki kicsoda és micsoda, és mit vár tőle az Isten.” Tevje nagyon nehéz helyzetben van, mert leányai, jövődöbelijük választásakor, nem a hagyomány szerint járnak el. Változik a világ, megrendülnek a korábban biztosnak hitt értékek és szokások. Szegény tejesember nem tudja, hogy a szívére hallgasson, amely azt súgja, hogy ő szereti a lányait, és ezért adja áldását a házasságukra? Vagy ősei hagyományát kövesse, amely alapján ki kellene őket tagadni?

Az apa öröklődik ebben a kettős érzésben, és közben olyan közvetlenül kommunikál a Teremtő

Istennel, hogy bennünk, nézőközönségben is kettős érzés keletkezik, részben tiszteletlennek tartjuk Isten iránt, a beszédstílus miatt, részben mégis szimpatikus az az őszinte egyszerű, cirkalmazás nélküli megfogalmazás, ahogy elmondja imádságban a küzdelmeit Istennek, ahogy küzd az az ember a lányai iránt érzett szeretete és a hagyományok gyakorlása között.

Drága Gyülekezet! Nekünk milyenek az imádságaink?

Szép szavakat használva „cirkalmasan” fogalmazzuk meg mondanivalónkat? Bőbeszédűen? Nem baj, hiszen Isten előtt kedves, ha Őt dicsérjük, dicsőítjük. De arra vigyázzunk, nehogy a sok szép szó az őszinteség rovására menjen. Nehogy emiatt fél igazságokat tárjunk Isten elé, nehogy ködösítsünk, inkább egyszerűen, őszintén mondjuk el imádságunkat.

Márk evangéliumában a farizeusok körül úgymond „megfagyott” a hagyomány. Olyan hidegnek érezzük a levegőt ettől a megjegyzéstől: *„Miért nem élnek a te tanítványaid a vének hagyománya szerint?”* Az ő számukra hamis biztonságérzetet nyújt a hagyomány ismerete és követése, valamint egy olyan pozíciót, amelyből másokat könnyen elítélhetnek, és magukat különbnak tarthatják. Figyeljük csak meg, mi történik? Jeruzsálemből érkező írástudók és farizeusok gyűlnek Jézus köré, akiről tudjuk, hogy akármerre járt, tömegek mentek hozzá, vitték a betegeiket, és várták gyógyulásukat – és nem hiába. Jézus körül élet fakadt, reménység áradt. Nincs olyan érzésünk, hogy a Jézust körbeálló „baráti kör” valójában nem más, mint egy vallási vizsgálóbizottság, amely valójában nem azért érkezett, hogy tanuljon Jézustól. Kritikus szemmel figyelték egész tevékenységét, és az ürügyet, amellyel beleköthetnek, hamar meg is találják.

Jézus azonban átlát rajtuk. Szomorúan – de talán keményen – jegyzi meg: *„Találóa prófétált Ézsaiás rólatok, ti képmutatók, amint meg van írva: Ez a nép csak ajkával tisztel engem, de szíve távol van tőlem.”* Milyen megrendítő jelenet. Jézus összeütközik a vallásos vezetőkkel. Rámutat arra a különbségre, amely Isten akarata és az emberi szabályok, hagyományok között van. Mert nem az számít, hogy mi van az ajkunkon, hanem az, hogy mi van a szívünkben.

„Az Isten parancsolatát elhagyva az emberek hagyományához ragaszkodtok.” Majd: *„Szépen félreteszitek az Isten parancsolatát azért, hogy a helyébe állítsátok a magatok hagyományait.”* Végül bemutatja ezt az ún. korbán gyakorlat példáján.

Mi az a korbán? Jelentése „odaadott” vagy „Istennek felajánlott”.

A tízparancsolat egyike azt mondja: Tiszteld Atyádat és Anyádat (ami magában foglalja a gondoskodást is – ha szükséges). Erre támadt egy zsidó hagyomány, amelyet korbánnak neveznek. Ez azt jelenti, hogy ha bizonyos zsidó szülőknek szükségük lett volna, hogy a gyermekeik támogassák, anyagilag, de a fiuk ezt nem akarta megtenni, akkor arra való hivatkozással, hogy Istennek szentelt pénz, vagy a templomnak tett felajánlás mentesítette annak felelősségétől, hogy a szüleit támogassa. Azt már senki nem követte le, hogy valójában mi lett a pénz sorsa. Ezt jelenti a korbán.

Drága Gyülekezet! Nekünk milyen hagyományaink vannak?

A mai világban sokan a keresztyéneket is hagyományőrzőnek tartják. Persze, nekünk is vannak hagyományaink. Ezeket jobban ismerjük, hiszen mi is gyakoroljuk, pl. karácsonyfa állítás Karácsonykor, Húsvétkor a sonka és a tojás, vagy Karácsonykor a halászlé, stb. A katolikusoknál látunk sokkal több hagyományt vagy vallási szokást, mint a protestáns gyülekezeteknél.

A hagyomány nem rossz és nem elvetendő önmagában, de fel kell ismernünk a saját életünkben a fontosságát esetleg a sérthetetlenségét. Persze, hogy rosszul esne, ha néhány dologgal szakítanunk kellene. Például, ha ezen túl nem díszítenénk Karácsonykor karácsonyfát. De nem árt mérlegre tennünk a szokásainkat és ezek gyakorlása közben a szívünk állapotát. Akár még azt is, hogy a fa díszítése közben valóságosan mi van a szívünkben. Karácsonyfa mellett ülve is lehet békétlenségben és szeretetlenségben lenni. Hallottam már én is „beszámolókat” arról, hogy telt az ünnep: „Hát már megint anyósomékhöz kellett menni első nap, mintha az én szüleim csak másodlagosak lennének, oda mindig csak másodnap megyünk...” Milyen lehetett az ünnepe ennek a családnak? Hagyomány. És amikor egy ismerősöm azt mondta, hogy még gyerekkorában a nagyszülőkkel elment a templomba, de ma már nem gyakorolják ezt a hagyományt..., akkor nagyon elszomorodott a szívem. Ennyi? Hagyomány?

Szóval hiába állítunk gyönyörű karácsonyfát, ha szeretetlenül múlik el az ünnep. És nagyon sok családban van így, mert békétlenségben, szeretetlenségben élnek, még Karácsonykor is.

Krisztusnak nem fejeződik be itt a tevékenysége a farizeusok megfeddésével, hanem ismét odahívja a sokaságot, és tanítja őket.

„Hallgassatok rám mindnyájan, és értsétek meg! Nincs semmi, ami kívülről jutva az

emberbe tisztátalanná tehetné őt; hanem ami kijön az emberből, az teszi tisztátalanná.”

Jézus ezt a tömegnek mondja. Mindenki gondolkodik, hogy vajon mire gondol. Ha nem az tesz tisztátalanná, amit megeszünk, vagy amihez hozzáérünk, akkor mit az, ami beszenyez? Mi az, ami belülről kifelé mocskol be, amikor mindenki abban nőtt fel, arra figyel, hogy kívülről belülről ne jusson tisztátalan. Mi a tisztátalanság fő helye?

A tisztátalanság helye tehát, Jézus szerint, az ember bensője, az ember szíve. És ezzel szembekerül mindazzal, amit a farizeusok képviselnek. Hiszen a farizeusok és írástudók azért ütköznek meg a rituális mosakodás hiányán, mert úgy látják a környezetet, mint ami alapvetően bűnös, szennyes, és úgy látják az embert, mint akit a környezete szennyez be. Jézus azonban megfordítja a helyzetet: nem a környezet, hanem az ember bensője a szennyes.

Olyan megrendítő, hogy a tanítványai, akik vele voltak, hallhatták nap, mint nap a tanításait, látták tiszta életét, még ők sem értették, miről beszél Jézus.

¹⁷Amikor azután a sokaságot elhagyva bement a házba, megkérdezték tanítványai a példázatról. ¹⁸Ő pedig így szólt hozzájuk: "Ti is ennyire értetlenek vagytok? Nem értitek, hogy ami kívülről megy be az emberbe, az nem teheti tisztátalanná, ¹⁹mert nem a szívébe megy, hanem a gyomrába, és az árnyékszékbe kerül?" Jézus ezzel tisztának nyilvánított minden ételt, ²⁰de hozzátette: "Ami az emberből előjön, az teszi tisztátalanná. ²¹Mert belülről, az ember szívéből jönnek elő a gonosz gondolatok, paráznaságok, lopások, gyilkosságok, ²²házasságtörések, kapzsiságok, gonoszságok; valamint csalás, kicsapongás, irigység, istenkáromlás, gőg, esztelenség. ²³Ezek a gonoszságok mind belülről jönnek; s ezek teszik tisztátalanná az embert."

(Amikor fiatal lány voltam, egyszer a szüleimnek vendégei voltak, néhány napot töltöttek nálunk, az akkori Csehszlovákiából, Pozsonyból érkeztek. Édesapám fiatal korában pilóta volt, és egykori pilótatársa látogatott meg bennünket a feleségével. Rendkívül pedáns emberek voltak, (mint általában a pilóták). Felesége – egy akkor számomra ismeretlen gyülekezet tagja volt, nem emlékszem pontosan, szombatista vagy adventista vagy valami ilyesmi – nem evett disznóhúst. Semmit, aminek valami köze volt a disznóhoz. Egyik alkalommal lebbencsleves volt otthon az ebéd, melyben a levestészta együtt pirult pár kocka szalonnával. Volt benne rengeteg zöldség, krumpli, kockatészta, egyebek, de amikor a néni észrevette, hogy néhány szalonnakocka van benne, az egész lebbencslevest nem ette meg.

Valószínűleg tisztátalannak tartotta. Egyébként pedig minden nap összeveszett a férjével. Állandóan szekálta. /hogya ülsz?, nézd, leetted az inged!, miért nincs rajtad papucs? megalázva ezzel előttünk, a vendéglátói előtt/ Volt úgy, hogy estére már nem is álltak szóba egymással. Mi értelme volt akkor az egésznek? Betartotta a néni a törvényt? A törvényt be. A szokás törvényét.)

Apostolok cselekedeteiben találkoztunk már egy történettel, amikor Péter a háztetőn imádkozva megéhezett, révületbe esett és látta, hogy az ég megnyílt, és leszállt valami nagy lepedőhöz hasonló, amely négy sarkánál fogva ereszkedett le a földre. Benne volt ebben a föld mindenféle négylábú és csúszómászó állata, és az ég mindenféle madara. Ekkor hang hallatszott: "Kelj fel, Péter, öld és egyél!" Péter azonban így szólt: "Semmiképpen nem, Uram, mert soha nem ettem semmi közönségest vagy tisztátalant." De másodszor is szólt hozzá a hang: "Amit az Isten megtisztított, azt te ne mondd tisztátalannak." Ap.csel 10. 9-16.

Ne törvényeket alkossunk mi, hanem legyünk engedelmesek. Mit vár tőlünk Isten? Nem azt, hogy jó szokásaink legyenek. Nem baj, ha vannak, legyenek. De ennél sokkal fontosabb, mondhatnám, egyetlen fontos, a szív tisztasága.

Ami a szívemen, az a számon. Ez a szlogen nem akkor szokott elhangzani, amikor valaki kedves szavakat mond, inkább olyankor, amikor „jól megmondta”.

„A jó ember szíve jó kincséből hozza elő a jót, és a gonosz ember a gonoszból hozza elő a gonoszt. Mert amivel csordultig van a szív, azt szólja a száj.” olvashatjuk Lukács evangéliumában. 6. rész 45. vers. Idősothonokban dolgozók gyakran tudnak erről beszámolni, idős emberek hogyan viselkednek elesettségükben, miket mondanak, korábban rájuk nem jellemző stílusban beszélnek.

Valaki mondta, aki a beteg nagynénjét látogatta gyakran, hogy a szobatársak milyen csúnyán beszélnek, valamikor finom úrinő, intelligens, pedagógus volt, most pedig olyan csúnyán beszél, nem lehet ráismerni, mintha nem is ő lenne. Igen, mert ***amivel csordultig van a szív, azt szólja a száj.***

Vagyis: minden beszéd forrása az ember szíve. Az a belső műhely, ahol megszületnek a gondolatok, az érzések, az elhatározások és a döntések. Ami az ember szívében van, az jön ki a száján. A szív és a száj közvetlen összeköttetésben van, éppen úgy, mint a közlekedőedények. Egy ideig lehet színlelni valamit beszéddel, de az élet kritikus helyzeteiben mindig kiderül, hogy mi van valójában valakinek a szívében. Mert amivel tele

van a szíve, az jön ki a száján. Éppen ezért, ha valaki változtatni szeretne a beszédén, akkor a szívét kell megváltoztatnia. Ha valaki megutálta már a saját hazudozó, alakoskodó természetét, kétértelmű beszédét, akkor kérjen új szívet Istentől. Nem a nyelvünket kell fegyelmezni valahogy (az sem árt), de az alapvető megoldást nem ad. Az legfeljebb mérsékli a bajt. Isten azonban azt ígéri a benne hívőknek, hogy Ő új szívet ad nekik.

Ezért mondja Jézus, **hog ami kívülről megy be az emberbe, az nem teheti tisztátalanná,¹⁹ mert nem a szívébe megy, hanem a gyomrába, és az árnyékszékbe kerül?"** **Jézus ezzel tisztának nyilvánított minden ételt,**²⁰**de hozzátette: "Ami az emberből előjön, az teszi tisztátalanná.²¹ Mert belülről, az ember szívéből jönnek elő a gonosz gondolatok, paráznságok, lopások, gyilkosságok,²² házasságtörések, kapzsiságok, gonoszságok; valamint csalás, kicsapongás, irigység, istenkáromlás, góg, esztelenség.²³ Ezek a gonoszságok mind belülről jönnek; s ezek teszik tisztátalanná az embert."**

Honnan tudhatom, hogy tiszta-e a szívem? Talán jól letesztelhető Pál apostol Galatákhöz írt levele 5 rész 22-ik versében a lélek gyümölcseről. „**De a Léleknek gyümölcse: szeretet, öröm, békesség, béketűrés, szívesség, jóság, hűség, szelídség, mértékletesség.**” Megvan-e mindez bennem? Átengedem-e az Úrnak, hogy ezek tükrében vizsgálja át az én szívemet? Ez van bennem?

szeretet? öröm? békesség? béketűrés? szívesség? jóság? hűség? szelídség? mértékletesség?

Drága Gyülekezet!

Jézus Krisztus nem hagyományt formálni jött, hanem az életét adta oda az emberekért.

Nem hagyományt teremtett, hanem a kereszten feláldozta önmagát.

Nem valamiféle tudást örökített át, hanem önmagát adta oda.

A kereszthalála nem volt hagyomány.

Nem ment szembe az Atyával, aki a törvényeket adta Mózes által az embereknek, - amiből az emberek hagyományokat teremtettek – hanem főpapi imájában így könyörgött az Atyához: „Nem azt kérem, hogy vedd ki őket a világból, hanem hogy őrizd meg őket a gonosztól.” (János 17. 15.)

Nem mondta, hogy vágjatok ki fenyőfákat, vigyétek be a házaitekba, és tegyetek rá színes gömböket, de azt mondta „Én vagyok a jó pásztor. A jó pásztor életét adja a

juhokért.” (János 10. 11.) és Ő az életét adta. Érted, és értem is.

Nem mondta, hogy sonkát és főtt tojást egyetek Húsvétkor, de azt mondta, **János 14:18-ban, hogy** *"Nem hagylak titeket árván, eljövök hozzátok."*

Ez a mi reménységünk, ez a mi bizodalmunk, ez ad erőt a hétköznapiakhoz. ÁMEN